

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารและการใช้หลักสูตร และเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง ดังนั้นผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ

ด้านการบริหารหลักสูตร

1. ด้านการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

ด้านข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลประเภทผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 29 ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจารย์ และผู้อำนวยการสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากที่สุด 26 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ทำการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรอื่นๆ โดยศึกษาวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลาง ได้รับเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ เพื่อทำการศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการส่งเสริมคือ จัดหาเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารคู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ปัญหาที่พบคือ ขาดเอกสารในการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

2. การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษา

การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษาในโรงเรียนเพื่อใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำเนินการเพื่อเตรียมบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อใช้หลักสูตรในสถานศึกษา ให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตรแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปัญหาที่ประสบ ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเพื่อเตรียมบุคลากรในโรงเรียนเพื่อใช้หลักสูตร

3. การจัดครูเข้าสอน

สภาพการจัดครูเข้าสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน เมื่อพิจารณาวิธีการจัดครูเข้าสอนพบว่า ได้พิจารณาจากความรู้ความสามารถของครู เมื่อพิจารณาเกณฑ์และวิธีการจัดครูเข้าสอนพบว่า พิจารณาระดับชั้นที่เหมาะสมในการสอนครุมากที่สุด ปัญหาที่ประสบ ได้แก่ ขาดครูผู้สอนที่จบตรงสาขาวิชา และครูผู้สอนมีประสบการณ์น้อย

4. การจัดตารางสอน

สภาพการจัดตารางสอน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน และมีแนวปฏิบัติในการจัดตารางสอนโดยวิเคราะห์จากโครงสร้างหลักสูตรและจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับช่วงเวลา ปัญหาที่ประสบ ได้แก่ คาบเรียนไม่เหมาะสมกับช่วงเวลา และครูโยกย้ายหรือลาออก ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนตารางสอน สภาพการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดย ให้คำแนะนำ และติดตามการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการเตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารมีวิธีการในการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ โดยจัดเตรียมห้องสมุดไว้สำหรับสืบค้นข้อมูล จัดเตรียมสถานที่ไว้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทดสอบความสามารถ จัดไปทัศนศึกษา เข้าค่าย และจัดประกวดบอร์ดความรู้ ด้านการจัดนักเรียนเข้าห้อง พบว่า วิธีการจัดนักเรียนในห้องเรียนโดย จัดนักเรียนเก่งและอ่อนคละกัน

5. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อ

สภาพการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อ พบว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบงานบริการให้มีวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้อมากที่สุด สนับสนุนให้มีวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ทรัพยากรหรือใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สํารวจหรือสอบถามประเภทหรือจำนวนสื่อ ความต้องการใช้สื่อของครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อในการเรียนรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน เมื่อพิจารณาการจัดบริการส่วนใหญ่ พบว่า เอกสาร หนังสือ คู่มือการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อ และเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้จากหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมีจำนวนไม่เพียงพอ และต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการใช้หลักสูตร ได้แก่ Smart Board และ Laptop

6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ผู้ใช้หลักสูตร

สภาพการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องก่อน และแบ่งงบประมาณก่อนแล้วค่อยเสนอโครงการ ส่วนใหญ่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยมี เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องปริ้นเตอร์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา มากที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษา สภาพการจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน ได้แก่ การแจ้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้ปกครอง การจัดประชุมผู้ปกครอง และมอบรางวัลนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเด่น และส่วนใหญ่ทางโรงเรียนไม่ได้รับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาจากผู้ปกครอง

7. การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร

สภาพการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา วิธีการปฏิบัติพบว่า สังเกตการสอน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่ดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่ไม่จัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติพบว่า มอบหมายให้มีคณะกรรมการประเมินเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร วางแผนให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการประเมิน ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และให้ครูผู้สอนสรุปประเด็นปัญหาการใช้หลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา ปัญหาในการจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ขาดแหล่งความรู้ในการจัดทำเครื่องมือ

ประเมินผลการใช้หลักสูตร และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

8. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

สภาพการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน วิธีการปฏิบัติคือ จัดประชุมคณะครู และจัดทำและเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์หลักสูตร จัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน ประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านทางคณะกรรมการสถานศึกษา แก่ชุมชน จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการติดประกาศ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ปัญหาที่พบ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทำสื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ด้านการใช้หลักสูตร

1. การทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ด้านข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ให้ข้อมูลประเภทครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 – 29 ปี และมีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 2 – 5 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งนี้ 1 – 2 ปี มีจำนวนคาบที่สอน 10 – 15 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่ภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายคือ งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ งานอาคารและสถานที่ และเคยได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาด้านเทคนิคและวิธีการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดทำสื่อและแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้และปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติพบว่า ศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารหลักสูตร เอกสารคู่มือต่างๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และปรับหน่วยการเรียนรู้ และขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปรับหน่วยการเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ

การทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้และปรับหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาถึงปัญหาพบว่า ขาดความชำนาญในการปรับหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ครูผู้สอนมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับมาตรฐานการเรียนรู้และปรับหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2. การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สภาพการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีวิธีการปฏิบัติคือ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายปี และวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และผู้เรียน ศึกษาและเลือกบทเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในระหว่างปีการศึกษาทำให้การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามที่กำหนด และขาดงบประมาณสนับสนุนในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่คือ การศึกษาหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและรายละเอียดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งศึกษาเอกสารหลักสูตรอื่นๆ เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อพิจารณาสภาพและหลักการที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ และปัญหาที่พบ ได้แก่ มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในระหว่างปีการศึกษาทำให้การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามที่กำหนด

4. การพัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้

สภาพการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนได้ใช้สื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ใช้สื่อวัสดุที่สร้างขึ้นเอง เช่น ชุดการเรียนรู้

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน บัตรคำ และใช้สื่อสิ่งแวดลอม สื่อที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา เช่น ต้นไม้ กิ่งไม้ ก้อนหิน ภูเขา วิธีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนจะผลิตสื่อเอง ปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ผลิต จัดซื้อและจัดหาสื่อการเรียนรู้ ไม่มีเวลาในการผลิตและเตรียมใช้สื่อการเรียนรู้ อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ มีสภาพซ้ำรูด ไม่ทันสมัยและไม่ตรงกับความต้องการของผู้สอน การใช้แหล่งการเรียนรู้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องเรียน และห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น คือ หน่วยงานในท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล คือ ครู อาจารย์

5. การจัดสอนซ่อมเสริม

สภาพการจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดซ่อมเสริม วิธีการจัดสอนซ่อมเสริมพบว่า ดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือประสบปัญหาการเรียน และระยะเวลาในการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ช่วงเวลาพักกลางวัน หรือช่วงเวลายื่นหลังเลิกเรียน และช่วงเวลาครูและนักเรียนว่าง กิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมคือ การทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการซ่อมเสริม และขาดสื่อการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการซ่อมเสริม

6. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

สภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้การสังเกตการแสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และใช้การสอบที่เน้นการปฏิบัติจริง เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนใช้แบบทดสอบปฏิบัติ และแบบทดสอบแบบข้อเขียน ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนประเมินด้านความรู้ ความจำและความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระยะเวลาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประเมินผลเมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินผลปลายภาคเรียนและปลายปี การศึกษา ปัญหาที่พบคือ ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแตกต่างกันทำให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปด้วยความลำบาก

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ข้อที่2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ

ด้านความพึงพอใจ

1. ด้านสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลประเภทนักเรียนและผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชากรซึ่งประกอบด้วยนักเรียนและผู้ปกครองของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 61 คน

เป็นนักเรียน จำนวน 35 คน ผู้ปกครอง จำนวน 26 คน รายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการใช้หลักสูตร นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 8 ปีขึ้นไป กำลังศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ส่วนผู้ปกครอง จำนวน 35 คน อายุ 17 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 58 ปี

2. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อกระบวนการใช้หลักสูตร

นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากต่อการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียน และการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน ส่วนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านการแต่งกายสะอาด สุภาพ ของครูผู้สอน รองลงมาคือ ครูมีกิจกรรมยามเหมาะสมกับกาลเทศะ และในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน และความพึงพอใจด้านนักเรียน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยนักเรียนได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผลและเสนอแนะดังนี้

ด้านการบริหารหลักสูตร

การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ทำการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และเอกสารประกอบหลักสูตรอื่นๆ โดยศึกษาวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลาง ส่วนใหญ่ได้รับเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ เพื่อทำการศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตร มีวิธีการส่งเสริมโดยการจัดหาเอกสารหลักสูตร/เอกสารประกอบหลักสูตร/เอกสารคู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างชัดเจนให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนได้

ส่วนปัญหาที่พบคือ ขาดเอกสารในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสนับสนุนเอกสาร

ประกอบหลักสูตรต่างๆ ควรมีการส่งเสริมการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่คณะครูในโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรพอและสามารถปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นได้ และการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรหาเวลาเพิ่มเติมเพื่อการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ และหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเพียงพอ จะส่งผลกระทบต่อส่งเสริมครูผู้สอนในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆตามมา ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร คือทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างชัดเจนนั่นเอง

การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำเนินการเพื่อเตรียมบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อใช้หลักสูตรในสถานศึกษา ให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตรแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้วิจัยเห็นว่า การเตรียมบุคลากรด้วยวิธีดังกล่าวมีความเหมาะสม เนื่องจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ นับเป็นวิธีการหนึ่งในการเตรียมความพร้อมและเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนคติ รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ใหม่ในแนวทางการจัดความพร้อมเพื่อใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) กล่าวว่า ครูคือนักพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมครูให้มีความพร้อมในเบื้องต้นก่อนนำหลักสูตรไปใช้

สำหรับปัญหาในการการเตรียมบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเพื่อเตรียมบุคลากรในโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากทางผู้บริหารสถานศึกษาจะให้เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตรแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้ว ควรส่งเสริมครูผู้สอนเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ นับเป็นวิธีการหนึ่งในการเตรียมบุคลากรในสถานศึกษาที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2523) กล่าวว่า การเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น วิธีประชุมชี้แจงการอบรม การประชุมสัมมนา การเผยแพร่ทางเอกสาร และสื่อมวลชนชนิดต่างๆ

การจัดครูเข้าสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน เมื่อพิจารณาวิธีการจัดครูเข้าสอนพบว่า ได้พิจารณาจากความรู้ความสามารถของครู เมื่อพิจารณาเกณฑ์และวิธีการจัดครูเข้าสอนพบว่า พิจารณาระดับชั้นที่เหมาะสมในการสอนครูมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวปฏิบัติดังกล่าว เพราะครูผู้สอนมีความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ ดังที่ อังกร บัวศรี (2532) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของครู การจัดเตรียมครูผู้สอนจะต้องคัดเลือกให้เหมาะสมกับความสามารถของครู การจัดเตรียมครูผู้สอนจะต้องคัดเลือกให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมาก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นครูจะต้องมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะครูจะเป็นผู้ที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้นการคัดเลือกและจัดครูเข้าสอนจึงต้องระมัดระวังแม้ว่าครูผู้สอนจะผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม

สำหรับปัญหาการจัดครูเข้าสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ประสบปัญหาขาดครูผู้สอนที่จบตรงสาขาวิชา และครูผู้สอนมีประสบการณ์น้อย ผู้วิจัยเห็นว่าทางผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อย

การจัดตารางสอน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน และมีแนวปฏิบัติในการจัดตารางสอนโดยวิเคราะห์จากโครงสร้างหลักสูตรและจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับช่วงเวลา สภาพการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดย ให้คำแนะนำ และติดตามการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการเตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารมีวิธีการในการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ โดยจัดเตรียมห้องสมุดไว้สำหรับสืบค้นข้อมูล จัดเตรียมสถานที่ไว้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทดสอบความสามารถ จัดไปทัศนศึกษา เข้าค่าย และจัดประกวดบอร์ดความรู้ ด้านการจัดนักเรียนเข้าห้อง พบว่า วิธีการจัดนักเรียนในห้องเรียนโดย จัดนักเรียนเก่งและอ่อนคละกัน ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางปฏิบัติดังกล่าวมีความเหมาะสมและเห็นว่าการจัดตารางสอนนั้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมอย่างอื่นด้วย ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521) กล่าวว่า สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการจัดตารางสอน ได้แก่ ความยากง่ายของการเรียนรู้ วัย ความสามารถของผู้เรียน การแบ่งเวลาสำหรับวิชาต่างๆ รวมถึงอัตราเวลาเรียนในแต่ละภาคการศึกษาและรวมทั้งปีการศึกษา ตลอดจนชั่วโมงการสอนของครู

สำหรับปัญหาการจัดตารางสอน ประสบปัญหาคาบเรียนไม่เหมาะสมกับช่วงเวลา และครูโยกย้ายหรือลาออก ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนตารางสอน นับว่าเป็นปัญหา ที่ต้องแก้ไขโดยเร็ว ดังที่

สมน อมรวิวัฒน์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่องเกณฑ์การประเมินบุคลากร สรุปได้ว่า ชั่วโมงการสอนของครูนับเป็นตัวแปร ซึ่งสามารถชี้ประสิทธิภาพในการสอนของครูได้ ซึ่งเกณฑ์กำหนดว่าในระดับประถมศึกษา ครูไม่ควรสอนเกินสัปดาห์ละ 18 – 20 ชั่วโมง ถ้าเกินกว่านี้ คุณภาพทางการศึกษาจะลดลง

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบงานบริการให้มีวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้อีกต่อ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้อีกมากที่สุด สนับสนุนให้มีวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้อีกที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ทรัพยากรหรือใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สืบหาหรือสอบถามประเภทหรือจำนวนสื่อ ความต้องการใช้สื่อของครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อในการเรียนรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน เมื่อพิจารณาการจัดบริการส่วนใหญ่ พบว่า เอกสารหนังสือ คู่มือการเรียนรู้อีก วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อ และเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อีกจากหน่วยงานอื่น และมีสิ่งอำนวยความสะดวกมีจำนวนไม่เพียงพอ และต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการใช้อีกหลักสูตร ได้แก่ Smart Board และ Laptop สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอี่ยม มังคลาด (2537) พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุหลักสูตร วัสดุสื่อหลักสูตรไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รศินา ช่างเนียม (2542) พบว่า โรงเรียนมีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการจัดหา จัดซื้อ วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อีก

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ผู้ใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการใช้อีกหลักสูตรสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องก่อน และแบ่งงบประมาณก่อนแล้วค่อยเสนอโครงการ ส่วนใหญ่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการใช้อีกหลักสูตรสถานศึกษาโดยมี เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องปริ้นเตอร์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการใช้อีกหลักสูตรในสถานศึกษา มากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สภาพการจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีส่วนร่วมกับชุมชน ได้แก่ การแจ้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้ปกครอง การจัดประชุมผู้ปกครอง และมอบรางวัลนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเด่น และส่วนใหญ่ทางโรงเรียนไม่ได้รับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาจากผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้ชุมชน สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้อีกหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการนิเทศติดตามการใช้อีกหลักสูตรสถานศึกษา วิธีการปฏิบัติพบว่า มีการสังเกตการสอน ตามระยะเวลาที่กำหนด

ไว้ในแผนงานการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ นิพนธ์ ไทยพานิชย์ (2528) กล่าวว่า การนิเทศ คือ กระบวนการและความคิดรวบยอดเพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครูเพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

ปัญหาที่พบของการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร คือ ขาดบุคลากรที่ดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร และส่วนใหญ่ไม่จัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติพบว่า มอบหมายให้มีคณะกรรมการประเมินเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร วางแผนให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการประเมิน ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และให้ครูผู้สอนสรุปประเด็นปัญหาการใช้หลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา ปัญหาในการจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ขาดแหล่งความรู้ในการจัดทำเครื่องมือประเมินผลการใช้หลักสูตร และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรและการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อส่งเสริมครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา

การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนวิธีการปฏิบัติคือ จัดประชุมคณะครู และจัดทำและเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน ประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านทางคณะกรรมการสถานศึกษาแก่ชุมชน จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการติดประกาศ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ว่าการใช้หลักสูตรใหม่จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประชาสัมพันธ์หลักสูตรส่วนหนึ่งด้วย การเข้าใจหลักสูตรและการยอมรับหลักสูตรใหม่นั้นจะต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะสื่อที่ใช้ในการแนะนำหลักสูตรมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายของการใช้หลักสูตร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ สิ่งเหล่านี้สามารถใช้กับหลักสูตรโดยทั่วไป ส่วนปัญหาที่พบ

คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทำสื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ด้านการใช้หลักสูตร

การทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้และปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาวิธีการปฏิบัติพบว่า ศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เอกสารหลักสูตร เอกสารคู่มือต่างๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และปรับหน่วยการเรียนรู้ และขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปรับหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมิตร คุณานุกร (2518) กล่าวว่า หัวใจการนำหลักสูตรไปใช้คือการสอน และบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้คือครู และเพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้อย่างบรรลุผลสูงสุด ครูผู้สอนจึงต้องทำความเข้าใจในหลักสูตรให้ถ่องแท้

สำหรับปัญหาที่พบคือ การทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้และปรับหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาถึงปัญหาพบว่า ขาดความชำนาญในการปรับหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ครูผู้สอนมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับมาตรฐานการเรียนรู้และปรับหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีวิธีการปฏิบัติคือ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายปี มากที่สุด วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และผู้เรียน ศึกษาและเลือกบทเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ ศุนาลัย (2535) กล่าวว่า iva การวางแผนการสอน คือการที่ผู้สอนเตรียมตัวผู้สอนเอง โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตร เพื่อทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ศึกษาเนื้อหาสาระบทเรียน การเลือกใช้วิธีสอนให้ตรงกับเนื้อหา เตรียมขั้นตอนในการสอน จัดทำกิจกรรมต่างๆล่วงหน้า จะทำให้การสอนมีความมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้น

สำหรับปัญหาในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่พบ คือ ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในระหว่างปีการศึกษาทำให้การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามที่กำหนด และขาดงบประมาณสนับสนุนในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูผู้สอนมีวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่คือ การศึกษาหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและรายละเอียดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งศึกษา เอกสารหลักสูตรอื่นๆ เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้กำหนด แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อพิจารณาสภาพและหลักการที่ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2532) ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนแต่ละครั้งจะต้องเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่ได้กำหนดไว้ใน แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความรู้ หรือ ประสบการณ์สามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายที่สุด ส่วนปัญหาที่พบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรกในระหว่างปีการศึกษาทำให้การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามที่กำหนด

การพัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนได้ใช้สื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โพรเจกเตอร์ ใช้สื่อวัสดุที่สร้างขึ้นเอง เช่น ชุดการเรียน คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน บัตรคำ และใช้สื่อสิ่งแวดลอม สื่อที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา เช่น ต้นไม้ กิ่งไม้ ก้อนหิน ภูเขา วิธีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนจะผลิตสื่อเอง การใช้แหล่งการเรียนรู้ในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องเรียน และห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น คือ หน่วยงานในท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล คือ ครู อาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ นันทกา ประกอบนันท์ (2540) ที่ กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนรู้ การกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากการ เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง สอดคล้องกับบทเรียน ส่วนปัญหาที่พบในการ พัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ผลิต จัดซื้อและจัดหาสื่อการ เรียนรู้ ไม่มีเวลาในการผลิตและเตรียมใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ มีสภาพชำรุด ไม่ ทันสมัยและไม่ตรงกับความต้องการของผู้สอน

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดซ่อมเสริม วิธีการจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือประสบปัญหาการเรียน และ ระยะเวลาในการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ช่วงเวลาพักกลางวัน หรือช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน และ ช่วงเวลาที่ครูและนักเรียนว่าง กิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมคือ การทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิญจุฑม์ อยู่ในศีล (2546) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการจัดสอนซ่อมเสริม

และดำเนินการจัดสอนให้แก่ผู้เรียนที่เรียนไม่ทัน หรือประสบปัญหาการเรียน ปัญหาที่พบในการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการซ่อมเสริม และขาดสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการซ่อมเสริม

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้การสังเกตการแสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และใช้การสอบที่เน้นการปฏิบัติจริง เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนใช้แบบทดสอบปฏิบัติ และแบบทดสอบแบบข้อเขียน ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนประเมินด้านความรู้ ความจำและความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระยะเวลาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประเมินผลเมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินผลปลายภาคเรียนและปลายปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ปัญหาที่พบในการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ คือ ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแตกต่างกันทำให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปด้วยความลำบาก

ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากในทุกด้าน ส่วนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับ มีความพึงพอใจมากที่สุดในการแต่งกายสะอาด สุภาพ รองลงมาคือ ครูมีกิจกรรมรายทเหมาะสมกับกาลเทศะ และในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน ความพึงพอใจด้านนักเรียน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยนักเรียนได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และในระดับความพึงพอใจมากในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ์ แสงรัศมี (2543) กล่าวถึงความพอใจต่อการเรียนการสอนว่า คือ ความรู้สึกของผู้เรียนที่เป็นผลมาจากความสนใจ หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย นั้นหมายความว่า จากที่นักเรียนพึงพอใจในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก แสดงว่านักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองสามารถสร้างองค์ความรู้ได้เอง และนั่นก็หมายความว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประสบความสำเร็จด้วย เพราะสามารถทำให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 :52)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ และความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเพื่อเตรียมบุคลากรในโรงเรียนเพื่อใช้หลักสูตรและสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

2. จากการวิจัยพบว่าขาดครูผู้สอนที่จบตรงสาขาวิชา และครูผู้สอนมีประสบการณ์น้อย จึงควรมีการบรรจุครูให้ตรงสาขาวิชาที่ขาดแคลนและเพียงพอเพื่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

3. ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การนำหลักสูตรไปใช้ เกี่ยวกับการทำความเข้าใจหลักสูตรในสถานศึกษาและการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้แก่ครูผู้สอนภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการประเมินผลการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ